

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXXII. Corollarium tertium. Nullum est opus undequaque bonum,
debitisque omnibus circumstantiis vestitum, sine charitate ut suprà, uti
communis est traditio Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

346 *mos. Bona voluntas, ipsa est charitas.*
 5°. Ex Jona Episcopo Aurelian. in Spicilegio Dackerii to. 5. ubi agens de institutione Regis, *Cum charitate (inquit) cuncta sunt bona; sine charitate verò nulla haberi possunt. Charitate carens... non est bona voluntatis. Definitio quippe charitatis est (ut Doctores nostri tradunt) bona voluntas.* Ex quo testimonio vides hanc esse vulgatam veterum Patrum, Doctorumque sententiam.

347 6°. Ex Bernardo serm. 1. in festo Pentecost. *Ut bene faciant... affici ad bonum necesse est, ab eo utique Spiritu, qui adjuvat infirmitatem nostram, & per quem in cordibus nostris diffunditur charitas, quæ est bona voluntas.*

348 7°. Ex D. Aëlredo, qui similia habet in spec. charit. l. 2. c. 18. Et lib. 3. c. 7. Et in compend. spec. c. 15. & 16. Similia quoque habentur in lib. de amore c. 7. inter opera Bernardi.

CAPUT XXXII.

Corollarium tertium. Nullum est opus undequaque bonum, debitisque omnibus circumstantiis vestitum, sine charitate ut supra, nisi communis est traditio Sanctorum.

349 **Q**uia nullum est opus, undequaque bonum, debitisque omnibus circumstantiis vestitum, nisi quod ex amore ordinato procedit, referturque in Deum propter se dilectum. Quod sine charitate non fieri constat ex superioribus, per seque est manifestum.

350 Nec ista nova est assertio, sed perspicua Augustini, aliorumque veterum Patrum traditio.
 1°. Quia Augustinus lib. de grat. & lib. arb. c. 18. *Quidquid (inquit) se putaverit homo facere bene, si fiat sine charitate, nullo modo fit bene.* L. de grat. Chr. c. 26. *Quid boni faceremus, nisi diligeremus? Ubi non est dilectio, nullum bonum imputatur, nec rectè bonum opus vocatur.* L. de spir. & lit. c. 14. *Non enim fructus est bonus, qui de charitatis radice non surgit.* L. 1. serm. Dom. in mont. c. 5. *Ubi charitas non est, non potest esse iustitia.* In Psal. 67. *Ea sola bona opera dicenda sunt, quæ sunt per dilectionem Dei.* In Psal. 89. *Omnia bona opera nostra, unum opus est charitatis... hinc enim recta sunt opera, cum ad hunc unum finem diriguntur.* In Psal. 118. serm. 15. *Quando sine charitatis fit mandatum, tunc fit verè opus bonum.* Serm. 175. de verb. Apost. Ephes. 3. c. 4. & Epist. 106. *Charitas sola bene operatur.* L. 2. de divers. qq. ad Simplician. q. 1. *Donis Dei non bene utitur, nisi charitas.* Enchirid. c. 121. *Quod ita fit vel timore pæne, vel aliquâ intentione carnali, ut non referatur ad illam charitatem, quam diffundit Spiritus sanctus in cordibus nostris, nondum fit quemadmodum fieri oportet, quamvis fieri videatur... Quæcumque ergo mandat Deus, & quæcumque non jubentur, sed spirituali consilio monet & r. ... tunc rectè sunt, cum referuntur ad diligendum Deum,*

& proximum propter Deum. L. de fid. & operib. c. 7. *Quidquid homo velut rectè fecerit, nisi ad pietatem, quæ ad Deum est, referatur (id est, ad dilectionem Dei: quia diligere Deum ex toto corde... hæc recta pietas, ait l. 10. de Civit. c. 3.) rectum dici non oportet.* Epist. 105. *Charitas, sine qua nemo bene vivit.* L. 4. contra Julianum c. 3. *Qui non facit opera bona, intentione fidei bona, hoc est ejus quæ per dilectionem operatur, totum quasi corpus, quod illis, veluti membris, operibus constat, tenebrosus est, hoc est, plenum nigredine peccatorum.* Et infra: *Sine amore Creatoris nullis ququam bene utitur creaturis.*

2°. Quia idem Augustinus sexcentis locis dicit, opera bona, quæ ex charitate non fiunt, non fieri sicut oportet, non agi sicut agenda sunt, &c. Cum ea facere sicut oportet, vel sicut agenda sunt, sit ea ex charitate facere, prout expressè dicit in lib. de corrept. & grat. c. 2. ubi explicans, quid sit opus præceptum agere sicut agendum est, *id agunt (inquit) sicut agendum est, id est, cum dilectione & delectatione iustitiæ.* Quod duabus post lineis magis explicat, dicens: *id est, ex charitate faciendo.* Et ratio est, quia facere sicut oportet, est facere bene, est facere rectè, est facere verè seu veraciter, &c. Quæ verò non fiunt ex charitate, non fiunt rectè, non fiunt bene, non fiunt veraciter, uti tradit in testimonio numero præcedenti relatis ex lib. de grat. & lib. arb. c. 18. Epist. 105. & 106. Serm. 17. in Psal. 118. 4. contra Julian. 3. Nec non lib. 2. ad Bonifac. c. 9. ibi: *Quando non amore iustitiæ fit bonum, nondum bene fit bonum.* Lib. 21. de Civit. c. 16. *Neque id veraciter atque sinceriter fit, nisi vera delectatione iustitiæ.* L. de bono persever. c. 16. *Charitas, quæ unâ Deo veraciter obeditur.* Et Enchirid. 121. *Tunc rectè fiunt, cum referuntur ad dilectionem Dei, &c.*

352 Ex quibus phrasibus, ad invicem collatis, tria colligimus. Primum est, hæc esse synonyma apud Augustinum: *Opus factum sicut oportet, vel sicut agendum est, opus bene factum, opus rectè factum, opus usquequaque bonum, opus debitis circumstantiis omnibus vestitum, &c.*

Secundum est, omne opus bene factum, sive usquequaque bonum (secundum Augustinum) esse opus vera pietatis, opus ad veram pietatem pertinens, opus, quo pie & bene vivimus, &c.

Tertium est, opus non factum ex charitate, non ideò, secundum Augustinum, non esse factum sicut oportet, quia non est proficuum ad salutem, quia non meritorium, &c. imò ideò non esse meritorium & proficuum ad salutem, quia non factum sicut oportet, non rectè factum, non usquequaque bonum, &c. Omne namque opus rectè factum (secundum Augustinum cap. 30. relatum) proficuum est ad salutem, meritoriumque: Nulla quippe opera rectè facta, sive usque-

quaque bona Augustinus admittit, quae meritosa non sint, saltem de congruo, sed ad salutem sterilia sunt, ut ibidem ostendimus.

353 3°. Scriptura, Concilia, Pontifices, Patres (quorum testimonia habes Prolegom. 6. cap. ...) ad omne opus usquequaque bonum, non alia ratione gratiae requirunt auxilium, nisi quia omne eiusmodi opus vel elici, vel imperari debet à charitate, ad quam gratiae auxilium Scriptura, Concilia, Pontifices, Patres requirunt, uti demonstrabimus libro sequenti.

354 4°. Ratio propter quam Hieronymus, Augustinus, Prosper, Gregorius, Beda, Bernardus (relati eod. Prolegom. 6. cap. ult.) ad omne opus usquequaque bonum, requirunt fidem, saltem inchoatam, est quia ad omne opus usquequaque bonum requirunt charitatem. Ut enim Augustinus praefat. in Psal. 31. *Bonum opus in mentio facit; intentionem autem fides dirigit.* Quae fides? quae per dilectionem operatur, uti Augustinum l. 4. contra Julian. c. 3, explicantem audivimus.

355 5°. Nullum esse opus usquequaque bonum, nisi in Deum propter se dilectum relatum, communis est traditio Sanctorum, uti vidimus cap. 8. Nullum igitur esse opus usquequaque bonum, nisi ex charitate factum, communis est traditio Sanctorum.

356 Enim-verò praeter relatos, sic (cum Augustino) tradunt Chrysostomus in cap. 10. epist. ad Hebr. Homil. 19. *Ex dilectione bona opera fiunt.... Nihil namque bonum est, quod non per charitatem fiat.* Et Serm. de charitate quae cuncta dirigit: *Nihil est boni & honesti, quin ortum ex charitate ducat.*

357 Bernardus de interiori domo c. 8. *Quidquid homo facit, bonum esse non potest, nisi ex bona voluntate procedat, id est, ex charitate, cum qua bonam voluntatem confundit supra n. 347. Et l. de amore c. 8. Philosophi huius mundi justitiam coluerunt, & affectu amoris, & affectu operis, in tantum ut diceretur de eis, ab eis, oderunt peccare boni virtutis amore. Sed convincuntur justitiam non amasse, qui non amaverunt te, à quo fons & origo, & in quem finis & recursus vera justitia, & sine quo omnes justitia hominum sicut pannus menstruata. Non enim habebant fidem, qua per dilectionem operatur, licet affectuam quemdam amorem, & opera quadam haberent honestatis. Quae quia ex fonte vera justitia non prodibant, nec in vera justitia fontem ibant, tanto desperatius, quanto fortius extra viam currebant. Et opulc. de charit. c. 12. Omnia justitia opera referuntur ad illam charitatem... & ab ipsa, tamquam fructus ab arbore, pendent. Sicut enim fructus sum à palmite recipit alimentum... sic boni operis fructus à charitate sum recipit initium & progressum.*

358 S. Aelredus l. 1. spec. charit. c. 32. *Charitas est radix, ex qua omnia bona opera, ut bona sint, oriuntur.*

359 S. Thomas 2. 2. q. 23. a. 7. ad 1. *Sine cha-*

ritate potest quidem esse aliquis actus bonus ex genere, non tamen perfectè (id est usquequaque) bonus : quia deest debita ordinatio ad ultimum finem. Ideoque vestitus non est circumstantiis omnibus debitis ex parte operantis.

Cum his Eminentiss. D. Cardinalis Bona in princip. vit. christ. p. 1. §. 28. *Quidquid boni fit ab homine, quod non fit propter Deum, adeoque ex Dei propter se amore, etsi officio videatur bonum, deficiente tamen recto fine, malum est; id est, malè factum.*

CAPUT XXXIII.

Corollarium quartum. Tameis sine charitate denuntur virtutes Philosophicae, sive laici & secundum quid sumpta pro habitibus inclinabilibus ad actus ex objecto, seu officio, & sine proximo bono, & sine charitate tamen generationem accepta, saltem imperfecta, nullam virtutem christianam, seu strictè sumptam, completaque virtutis, tam ex parte objecti, finisque proximi, quam ex parte debiti finis ultimi, rationem habentem, Sanctorum agnoscit Theologia, praesertim Augustini & Aquinatis.

Quia ubi nulla intervenit charitas, saltem generaliter dicta, id quod in virtute amatur tamquam finis, saltem negativè ultimus, non est Deus, sed creatura. Hoc autem sine aliqua inordinatione non fit secundum Theologiam Sanctorum; utpote secundum quam solus Deus esse potest finis, etiam negativè ultimus amoris usquequaque ordinati, ut constat ex dictis l. 5. 6. 7. cap. 5. & praesenti lib. 8. cap. 8. & 9.

Quòdque nulla virtus, sine dicta charitate, secundum Theologiam Augustini, rationem habeat completæ virtutis, sive ad debitum finem ultimum relatae, probatur imprimis ex libro ipsius de patientia c. 17. *Fortitudinem gentium mundana cupiditas; fortitudinem Christianorum Dei charitas facit.* Quod totidem verbis repetit Arausicanum II. can. 17. Si Christianorum fortitudinem Dei charitas facit, facit & cæteras Christianorum virtutes, justitiam, temperantiam, &c. Cum eadem sit quoad hoc ratio cæterarum, & ipsemet Augustinus quod ibi de fortitudine dixit, alibi dicat de pudicitia, continentia, &c. Siquidem lib. 1. de nupt. & concupisc. c. 4. ait, *pudicum non veraciter dici, qui non propter Deum verum, fidem connubii servat uxori.* Et ibidem, ad veram continentiam conjugalem, contentus non est intentione, quâ conjuges non nisi procreandorum liberorum causa concumbunt; sed exigit intentionem liberos Deo procreandi, sive, ut ipse loquitur, generandi regenerandos, ut qui ex eis saeculi filii nascuntur, in Dei filios renascantur. Haec enim est (inquit l. 4. contra Julian. c. 1.) & esse debet prorum conjugum intentio, ut regenerationi generatio prepararetur.